

מורכב קצת!

יש מחלקת ר"ע ורבי ישמעאל במשנה לקמן בשני חצאי זיתים על גבי עור האם העור מבטלם.

רב הונא אמר שבמקרה הנ"ל העור מבטלם.

קושיא: מה חידש רב הונא – הלא זה שיטת ר"ע .

התירוץ למסקנא הוא שבא לחדש שר"ע מטהר לא רק בפלטתו סכין (שהאדם בטלו) אלא גם בפלטתו חיה (שהעור מבטלן – למרות שלא היה אדם שבטלו).

הערה: יש תירוץ אחר בהוה אמינא – לא נכנס אליו.

רקע-1

נציג כאן קטע חלקי מן הטבלה המלאה שהובאה קודם לכן בסוגיא (דף קכא.) בנושא: מהו "אלל" (המוזכר במשנתנו) ומתי טמא נבילה / מצטרף לשיעור טומאת אוכלים.

התאים הרלוונטיים מוקפים בקווים עבים.

שיטות במשנתנו:		אלל: מטרה/קריטריון הגדרות/מקרים	
רבי יהודה	ת"ק		
טהור מטומאת נבלות	אינו עומד בקריטריון כי מרטקא אינו אכיל ("עץ בעלמא")	מרטקא	
		אלל (כזית) להיות טמא טומאת נבלות קריטריון: אכיל וגם אינו בטל מאוכל	
טהור מטומאת נבלות	אינו עומד בקריטריון כי נחשב בטל מאוכל	לא כונס למקום אחד או כונס ללא כוונה	בשר שפלטתו סכין
טמא טומאת נבלות עומד בקריטריון כי סובר שמחשבה אכן מועילה להוציאו ממצב "בטל מאוכל"	טהור מטומאת נבלות אינו עומד בקריטריון כי סובר שמחשבה אינה מועילה להוציאו ממצב "בטל מאוכל"	1 כנסו בכוונה (אחשביה לאוכל)	

¹ רב הונא הוא זה שהגביל את כוונת רבי יהודה לרק אם בכוונה כינס – שאז אחשביה להיות אוכל

ר"ע	רבי ישמעאל	שיטות:
X	✓	<u>סוג העברת טומאת נבילה</u>
- כי סובר העור מבטל חצאי זיתים	- כי סובר אין העור מבטל (והרי נשא כזית נבילה בו זמנית)	מטמא במשא?
X	X	מטמא במגע?
- כי סובר העור מבטל חצאי זיתים	ראה סוגיא - דף קכד: - נושא: הבהרת שיטת רבי ישמעאל (ששני חצאי זיתים בשר ע"ג עור אינם מטמאים במגע) למחלקת במה מדובר ומה טעמו	

גמרא (רב הונא)

מקרה

2 חצאי זיתים שישנן על גבי העור

דין

העור מבטלן

קושיא

כמי במשנה לקמן?:

- אם כר"ע – מה בא רב הונא להשמיענו – הרי מפורש שם שסובר שהעור מבטלן

- אם כרבי ישמעאל – הלא הוא סובר שאין העור מבטלן

תירוץ

מסקנא

כר"ע

– והחידוש הוא שר"ע מטהר לא רק בפלטתו סכין (שהאדם בטל) אלא גם בפלטתו חיה (שהעור מבטלן – למרות שלא היה אדם שבטלו)

הערה

ושיטת רבי יהודה לעיל היא אליבא דרבי ישמעאל הסובר אין העור מבטלו – אפילו בפלטתו סכין

משנה - דף קכב.

סוגיא - דף קכב. - נושא: עור האדם מדאורייתא אינו מטמא - ומתי

סקירה כללית

פירוט למטה

משנתנו

עור האדם

רישא

מטמא כבשרו

סיפא

אפילו עבדו (אין לו תורת עור, אלא עדיין) מטמא כבשרו

הגבלת משנתנו

רק מדרבנן (מטמא)

מטעם: שמא יעשה אדם עורות הוריו שטיחין

הגבלה

2 לשונות חולקות:

- רק בסיפא (אבל ברישא מטמא מדאורייתא)
- או אפילו ברישא (מטמא רק מדרבנן)
-

סקירה כללית

פירוט למטה

משנתנו

מחלקת האם אף חזיר הבר עורו כבשרו

טעם

טעם המחלקת היא האם גם חזיר הבר (בנוסף לחזיר של ישוב) עורו רך

סוגיא - דף קכב. - נושא: קריטריון ל"גמל הרכה" (שמשנתנו אומרת עורה כבשרה)

סקירה כללית

כל זמן שלא טענה

תיקו:

- הגיע זמנה לטעון אבל בפועל עוד לא טענה
- לא הגיע זמנה לטעון אבל בפועל טענה (מוקדמת)

סוגיא - דף קכב.: - נושא: קריטריון ל"עגל הרך" (שמשנתנו אומרת שעור הראש שלו כבשרו)

סקירה כללית

פירוט למטה

פירוט

מחלקת

- למסקנא:

רבי יוחנן	עולא	שיטות:
כל זמן שיונק – בנוסף ל"תוך שנתו"	תוך שנתו הראשונה (בלבד)	קריטריון ל"עגל הרך" (שעורו מטמא כמו בשרו)

סקירה כללית

משנתנו

עור הראש של עגל הרך מטמא (כמו בשר)

פסק הלכה

רבי יוחנן שונה אותו בלשון יחיד – לא סתם (כפי שמופיע בברייתא)

ופוסק ההלכה כנגדו (שאינו מטמא)

סוגיא - דף קכב: - נושא: הגדרת "בית הפרסות"

סקירה כללית

מחלקת אמוראים:

עור של פרסה ממש בלבד

עור של "רכובה הנמכרת עם הראש"

סוגיא - דף קכב: - נושא: למה דוקא שרצים אלו. והאם כלול גם תנשמת

סקירה כללית

מחלקת משנתנו ורב האם גם תנשמת (עורו כבשרו)

משנתנו לומד איזה שרצים כלולים (למעט תנשמת) מסברא

ורב לומד מדרשת פסוקים (וכלל תנשמת)

משנתנו

השרצים שעורותיהם כבשרם:

- אנקה
- כח
- חומט
- הלטאה – ר"י אינו כולל הלטאה (כי דומה לחולדה)

פסוק

"וזו לכם הטמא בכל השרץ השורץ על הארץ החלד והעכבר והצב **למינהו**.

והאנקה ... והתנשמת.

אלה הטמאים לכם בכל השרץ כל הנגע בהם במותם יטמא עד הערב"

רב:

מדרשות פסוקים:

הטמאים – לרבות עורותיהם כבשרם**אלה** – כל אלו שמופיעים בפסוק הקודם (שכולל גם תנשמת)**למינהו** – הפסיק הענין ולכן אלה אינה מתייחסת גם לאלו בפסוק הראשון

לפי זה כלול גם תנשמת (למרות שמשנתנו אינו כולל אותן - רב תנא הוא ופליג)

משנתנו:

מסברא:

אלו שעורותיהם רכים

ומחלקת ת"ק ור"י במשנתנו היא בהאם עור החולדה נחשבת רך מספיק או לא

ואינו כולל תנשמת כי עורו אינו רך

סוגיא - דף קכב: - נושא: שיעור "כדי עיבוד"

סקירה כללית

שיעור "כדי עיבוד" היינו כדי הילוך 4 מילין